

Extern utvärdering av forskningsverksamheten vid Högskolan Väst

Utvärderingsenhet: KAM-AIL och institutionernas forskningsinriktningar vid EI, IH och IoS

Extern bedömargrupp:

Roger Säljö, seniorforskare, professor, pedagogisk psykologi, Göteborgs Universitet (ordförande)

Peter Dellgran, professor emeritus, socialt arbete, Göteborgs Universitet

Annelie Sundler, professor, vårdvetenskap, Högskolan i Borås & Röda Korsets Högskola, Stockholm

Anna Sigríður Islind, professor, informatik, Reykjavik University

Fereshta Westin, doktorand, biblioteks- och informationsvetenskap, Högskolan i Borås

Innehåll

Inledning	4
Sammanfattande reflektion	5
Bedömning.....	10
1. Publikationer	10
2. Finansiering	13
3. Personal.....	14
4. Kvalitetsgranskning och peer-review	19
5. Koppling mellan forskning och utbildning.....	20
6. Samverkan med det omgivande samhället:	21
7. Nyttiggörande/impact:	22
8. Akademiskt samarbete:	23
9. Infrastruktur och stöd:.....	25
10. Forskningsförnyelse och utveckling.....	26
11. Forskningens frihet:	27
12. Kompetensutveckling och karriärstöd.....	28
13. Jämställdhet och likabehandling	29
14. Hållbarhet.....	30
15. Ledning	31

Instruktioner till bedömargruppen:

Denna mall är ett stöd för bedömargruppens rapport. Bedömargruppen kan vid behov göra anpassningar av mallen. Motivera det i så fall. Rapporten ska skrivas på engelska och svenska.

Bedömningen ska baseras på självvärdering från utvärderingsenheten, platsbesök och annan data och dokumentation som görs tillgänglig för bedömargruppen. All dokumentation är tillgänglig för bedömargruppen via e-post från projektledare ulrika.snis@hv.se.

När ni är klara skickar ni rapporten till projektledare ulrika.snis@hv.se. Deadline är 22 september, 2025. Rapporten skickades till HV den 13 september.

Senast 1 oktober 2025 ska utvärderingsenheten ge återkoppling på den preliminära rapporten till bedömargruppen.

Muntlig återföringsdialog mellan bedömargruppen och utvärderingsenheten sker 1 oktober, 2025

Bedömargruppen skickar därefter sin slutrapport till projektledare ulrika.snis@hv.se. Deadline är 15 oktober, 2025.

Vid eventuella frågor, vänligen kontakta projektledare ulrika.snis@hv.se.

Inledning

Här gör bedömargruppen en presentation av vilka ni är och hur ni har arbetat med utvärderingen och hur ni tycker att det har fungerat.

Bedömargruppen har en bred vetenskaplig bakgrund inom samhällsvetenskapliga fält med anknytning till frågor som rör arbetsliv, utbildning, vård, informatik, biblioteksvetenskap och närliggande områden av relevans för arbetsintegrerat lärande och de samhällsvetenskapliga ämnen som relaterar till fältet. De seniora ledamöterna i gruppen är väl förtrogna med frågor som rör forskning, ledning och styrning av forskning liksom allmänna ledningsuppgifter i linjen inom högskolan. Erfarenheterna omfattar också granskning av ansökningar för anslagsgivare och utvärdering av forskning och utbildning i olika sammanhang.

Arbetet med utvärderingen påbörjades i maj-juni 2025. Efter att bedömargruppens medlemmar fått underlagen (instruktioner, självvärderingar, statistiska underlag mm), inleddes arbetet med individuell genomgång av det omfattande materialet. Bedömargruppen hade därefter ett inledande online möte den 24 juni 2025, där var och en av ledamöterna kort presenterade sin egen vetenskapliga bakgrund och erfarenheter av liknande uppdrag. En gemensam översiktlig genomgång av de tillsända underlagen gjordes. Gruppen diskuterade uppdragets genomförande vad avser tidsplanering, platsbesök, arbetsfördelning och andra praktiska detaljer. Gruppen beslutade också att ha ett andra online möte som förberedelse för platsbesöket.

Det andra online mötet genomfördes den 18 augusti, 2025 och rörde dels konkreta frågor om platsbesökets genomförande, dels en genomgång av gruppens intryck av underlagen och uppdragets utformning med krav på detaljerad rapport med 15 specificerade bedömningskriterier. En preliminär diskussion om vad som förefaller vara styrkeområden respektive utvecklingsområden för forskningen och forskarutbildningen fördes också. Ett antal teman som rör dynamiken i kvalitetsarbetet och vilka kriterier som styr den interna medelsfördelningen identifierades. Frågor om hur det vardagliga forskningsarbetet bedrivs formulerades, liksom frågor som rör om hur forskningen organiserats och om befintliga grupperna har en tillräcklig kritisk massa. Bedömargruppen hade också synpunkter på schemat för platsbesöket. Dessa var delvis av teknisk natur, men gruppen menade också att man, i tillägg till att möta personer med ledningsfunktioner, ville ha ett större inslag av aktiva forskare (på olika karriärsteg) och doktorander närvarande vid de olika sessioner som planerats. Detta kommunicerades till utvärderingsansvariga som följde förslaget. Gruppen beslutade också att träffas den 1 september kl 17.00 för att i detalj planera de olika intervjuerna vid platsbesöket.

Det tredje förberedelsemötet genomfördes således omedelbart innan platsbesöket. Detta möte ägde rum på HV och gruppen gick här igenom samtliga underlag och planerade vilka teman som skulle tas upp vid respektive möte under de två dagar platsbesöket varade. Ansvarsfördelningen mellan medlemmarna under de olika intervjuerna planerades. Gruppen hade då också tillgång till det slutliga programmet och en överblick över vilka företrädare för verksamheten som skulle delta under de olika programpunkterna.

Vad gäller rapportens utformning, vill bedömargruppen påpeka att vi är medvetna om att det förekommer upprepningar. Detta kommer sig av den detaljerade förlagan till återrapporteringen med 15 kriterier som ska bedömas. Då delvis samma frågor dyker upp i relation till flera av kriterierna, uppkommer av naturliga skäl vissa upprepningar av argumentationen.

Sammanfattande reflektion

Forskningen vid HV har under de senaste två åren genomgått stora organisatoriska förändringar dels genom inrättandet av KAM AIL som en övergripande struktur för AIL forskning vid HV, dels genom en samtidig avveckling av tidigare organisation som bland annat byggde på så kallade vitala forskningsmiljöer. AIL profilens innebörd som forskningsorganiserande princip har också reviderats, vilket bland annat innebär att AIL som styrkeområde nu utgör en institutionsövergripande profil och spets, men samtidigt framgår att det finns mer traditionella ämnesmässiga forskningsbehov på respektive institution. Dessa förändringar har ägt rum samtidigt som personalneddragningar skett och högskolan fått en ny ledning med delvis nya signaler om forskningens och forskarutbildningarnas organisation. Bedömargruppen kan konstatera att HV bearbetat och kommit igenom dessa prövningar och organisatoriska förändringar. De skriftliga underlagen och diskussionerna med ledning och medarbetare präglas av en tydlig önskan att arbeta vidare utifrån den plattform som den nya organisationen innebär. Entusiasmen för den nya organisationen var påtaglig i intervjuerna med de företrädare för forskningen som bedömargruppen mötte vid platsbesöket.

Forskningen/forskningsmiljön och kvalitetsarbete

- Styrkor:
 - Bedömargruppen uppfattar att genom upprättandet av KAM AIL, och klargörandet av dess roll som institutionsövergripande profil, har en plattform med god uppslutning skapats. Genom detta arbete

kan också andra forskningsbehov vid institutionerna artikuleras och utvecklas som relaterar till de professioner och utbildningar som HV har i sin portfölj. Organisatoriska förutsättningar har således skapats för att skapa spets, formalisera forskargrupper och bedriva forskning och forskarutbildning.

- På en övergripande nivå förefaller de senaste åren ha präglats av en önskan att på ett tydligare sätt betona forskningens roll vid högskolan. Flera av föreläsarna för verksamheten menar att planering, rekrytering mm av tradition gjorts med undervisning som den centrala uppgiften. De senaste årens interna analyser och diskussioner av högskolans profil och plats i det akademiska landskapet har lett till en insikt om att forskningens behov, förutsättningar och kvalitet måste tillåtas väga tyngre vid planering av verksamheten. Bedömargruppen menar att denna insikt utgör en god bas för utveckling av högskolan i ett nationellt och internationellt perspektiv.
- Bedömargruppen har under platsbesöken mötts av en mycket god vetenskaplig stämning som speglar ett kritiskt, men respektfullt, förhållningssätt med engagemang och omtanke mellan forskare på HV. Det finns således mycket goda förutsättningar för den framtida forskningen vid HV.
- En vetenskaplig styrka är den definition av AIL som forskningen numera företräder och som utgör en fruktbar utgångspunkt för fortsatt arbete. Definitionen innebär att man intresserar sig för samspelet mellan lärande och arbete i bred mening. Det synes råda stor enighet i organisationen att denna definition gör att AIL temat kan samspela med betydande delar av de tre institutionernas forskning.
- Bedömargruppen noterar också med intresse hur den framväxande samsynen om hur AIL ska uppfattas synes ha förlöst av den diskussion av skillnaden mellan kunskapsobjekt och studieobjekt som använts vid analysen av högskolans profil. AIL har således ett gemensamt kunskapsobjekt men däremot skilda studieobjekt, dvs konkreta områden/teman där AIL frågor analyseras. Fyra sådana teman där studieobjekten bearbetas preciseras också (Samskapande samhällsutveckling, Studenters lärande och högre utbildning, Yrkesverksammas lärande och arbetsliv samt Omställning, ledning och digitalisering). Dessa fyra teman illustrerar också hur KAM AIL är vidare och mer generativ som forskningsgemenskap än den anglosaxiskt dominerande traditionen inom området, som i huvudsak faller inom temat/området Studenters lärande och högre utbildning.

- Samtidigt har arbetet med KAM AIL och avgränsningen av forskningsintresset gjort tydligt för organisationen att det också finns andra angelägna, inomvetenskapliga och professionsrelevanta forskningsområden som inte på ett naturligt sätt faller in under AIL. Dessa behov av forskning bör nu diskuteras och preciseras på institutionsnivå. Tänkt forskningsområden ska identifieras under beaktande av att de får en tillräcklig kritisk massa av såväl juniora som seniora forskare samt realistiska förutsättningar för externt projektstöd.
- Ovanstående utvecklingsarbete har skapat en gynnsam bas också för vidare diskussion av eventuellt fler forskarutbildningar vid högskolan. KAM AIL miljön har en tydlig beskrivning av området/ämnet för forskarutbildning. En analys av behovet av ytterligare forskarutbildningar kan nu ske med utgångspunkt i institutionernas prioriteringar och med hänsyn till vad som krävs för att förvalta de långsiktiga åtaganden nya forskarutbildningar innebär. Bedömagruppen uppfattar, som påpekats ovan, att det utvecklingsarbete som ägt rum, och där AIL formuleras som en profil för högskolan, men som samtidigt inte kan täcka alla behov, har öppnat upp för en konstruktiv diskussion om vilka andra möjligheter som kan finnas framåt.
- Bedömagruppen noterar att den institutionsövergripande profilen AIL beskrivs som KAM AIL. Termen KAM som beteckning för kompletta akademiska miljöer brukas inte längre lika frekvent inom den akademiska världen och riskerar att framstå som något daterad. I forskningssammanhang har AIL karaktär av ett mångvetenskapligt tema för forskning och forskningsansvariga uppmanas överväga om en annan term än KAM vore mer lämpad för att identifiera intresset. Man kan tänka och tala om den egna miljön som KAM utan att nödvändigtvis ha denna beteckning som rubrik. Redan nu presenteras AIL för övrigt som ett av två styrkeområden för högskolan.
- *Vilka är de viktigaste utvecklingsområdena?*
 - Det är uppenbart att tredjepartsdoktorander (industridoktorander, kommundoktorander och liknande arrangemang) inte är fullt ut integrerade i verksamheten. Deras närvaro, utöver kurser, förefaller varierande och ibland sporadisk. Doktorander ska ha möjlighet att utveckla en doktorandidentitet och delta i formella och informella doktorandaktiviteter. Doktorandernas integrering i forskningsmiljön är väsentlig för forskningens kvalitet, för högskolans samverkansuppdrag och för doktorandkollektivet i sin helhet. Dessa villkor bör komma till tydligt uttryck i de kontrakt för

tredjepartsdoktorander som upprättas. Frågan är också viktig mot bakgrund av den relativt stora andel doktorander inom KAM AIL, men också vid institutionerna, som bedriver forskarstudier under dessa förutsättningar.

- Högskolan bör sträva efter att öka doktoranders aktiva deltagande i olika organ. Det framkommer att organiserade strukturer saknas för gemensamma doktorandfrågor, även om mer informella sådana mötesplatser finns. En möjlighet är att inrätta ett doktorandråd som bevakar doktorandernas situation och som ger input till ledning och olika rådgivande och beslutande organ. Bedömagruppen är medveten om att företrädare för doktorander deltar i beslutande och planerande organ men menar ändå att det är viktigt att det finns ett organ som har karaktär av doktorandråd där gemensamma frågor kan lyftas och där doktorandperspektivet på verksamheten kan artikuleras. Det är också rimligt att anta att avsaknaden av ett sådant organ kommer att påpekas vid de återkommande centrala utvärderingarna av forskarutbildningar.
- Yngre forskare och doktorander uttrycker behov av fördjupad karriärvägledning om sina framtida möjligheter, bland annat mot bakgrund av att man disputerar i ett nytt och tvärvetenskapligt ämne. För KAM AIL doktorander och unga forskare uppfattar vi att de måste ges möjligheter att känna trygghet inom ramen för sitt forskarutbildningsämne och sin forskaridentitet.Handledarfrågan bör också diskuteras då det är uppenbart att några yngre forskare och doktorander uppfattar att deras egna handledare inte helt delar det forskningsintresse som arbetsintegrerat lärande utgör. I tillägg kan det också bli tydligare hur handledare tilldelas, så att det finns strategier för hur yngre forskare kan meritiera sig och introduceras i handledarkollegiet.
- Det interna resursfördelningssystemet finns beskrivet i underlagen. De kriterier som anges för fördelning av medel till grupper/individer är till stora delar prestationsbaserat, i likhet med vad fallet är vid de flesta lärosäten, och bygger i stor utsträckning på externa medel och publicering. Bedömagruppen menar att systemet inte tycks fullt transparent för medarbetarna och att det är oklart hur det påverkar tilldelningen av forskningsmedel på grupp/individnivå. Det finns vidare en viss risk att ett resursfördelningssystem som bygger på prestationer verkar konserverande och styr enskilda forskares arbete i en viss riktning. Det finns därför ett behov av att på ett systematiskt och löpande sätt följa upp de reella effekterna

av modellen när den tillämpas. Bedömagruppen menar också att det är viktigt att betona att resursfördelningen i tillägg måste bygga på ledningens värderingar av insatser och att den måste ha ett perspektivt och kvalitativt inslag.

- Det finns goda intentioner inom HV att bedriva forskning av hög kvalitet. Samtidigt finns utmaningar med att den tid som tilldelas för forskning verkar variera och i vissa fall enbart omfattar de generella 10 plus 10 procent som avser forskning och kompetensutveckling. En allt för liten andel tid riskerar bli ineffektiv för forskningens behov och risken är också att den försvinner i krävande undervisningsperioder. Tjänsteplaneringen bör i ökande grad ta hänsyn till forskningens behov av rimligt sammanhängande tid. Det förefaller också råda viss osäkerhet hos en del medarbetare om hur avräkning och uppföljning sker av den tillmätta tiden.

Bedömagruppen är medveten om att den nuvarande webbstrukturen avspeglar den tidigare organisationen. Ett medskick för det framtida arbetet med webbstrukturen är att det är viktigt att ingången i högskolan formuleras också med externa läsare som utgångspunkt. Det finns i den nuvarande versionen en mängd termer och beteckningar som är vaga och som dessutom skiljer sig åt mellan institutionerna och KAM AIL. Det talas om forskargrupper, forskningsintressen och dito -teman och -miljöer, kluster, Primus, styrkeområden mm. Det är oklart vilken roll och status dessa beteckningar har, om de eventuellt överlappar och exempelvis hur fasta de olika forskargrupperna är. Önskvärt vore att etablera en rimligt entydig terminologi som ger struktur och information åt en så komplex miljö som en högskola utgör.

- *Vad har bedömagruppen för övergripande rekommendationer för vidareutveckling av kvaliteten?*
 - Forskningsmiljön har de senaste åren genomgått betydande organisatoriska förändringar. Bedömagruppen vill understryka vikten av att framöver fokusera på kärnuppdragen där forskning ges ökad tyngd, och att låta den nya organisationen sätta sig och utvecklas innan ytterligare organisationsförändringar genomförs.
 - Uppslutningen kring forskarutbildningsämnet AIL är god och innebär att det finns en väg för forskarutbildning som institutionerna kan förhålla sig till. Ytterligare forskarutbildningar bör planeras i relation till detta för att svara mot de ytterligare behov som högskolan har för att säkra vetenskaplig kompetens och forskningsanknytning av ämnesområden utanför AIL. De nationella behoven av nya forskarutbildningar bör också tas i beaktande vid dessa processer.

- Rekryteringen av forskare och doktorander bör avspegla både traditionella akademiska kriterier inom respektive disciplin och en bedömning av hur väl den sökandes bakgrund och profil stämmer in i AIL konceptet. Det kan vara svårt att integrera nyanställda i AIL profilen, om man inte redan är bekant med vad denna forskning syftar till. Eftersom den nu är en bärande del av organisationen, är det viktigt att förhålla sig till detta redan i rekryteringsfasen vid anställningar.
- Framtida överväganden om publiceringsstrategier kan med fördel ta sikte på högrankade tidskrifter. De nyinstallerade forskningsprefekterna utgör viktiga aktörer för att ytterligare höja nivån på forskningen. Deras ledande position inom institutionerna och deras visioner om forskningens utveckling måste vara viktiga inslag i kommande arbete. Det är avgörande att forskningsmiljöerna stärks ytterligare. Ett gemensamt fokus på tunga publikationer inom teori- och metodutveckling inom fältet arbetsintegrerat lärande vore fördelaktigt för att stärka forskningen internt och för att bidra till den internationella utvecklingen av området.

Bedömning

Här nedan presenteras femton kvalitetsaspekter för forskning och forskningsmiljö. För var och en har vi ställt upp ett bedömningskriterium i form av en standard för hög kvalitet. Kvaliteten i forskningen/forskningsmiljön ska utvärderas i förhållande till dessa standarder. Utifrån de underlag som högskolan tillhandahåller ska ni bedöma om kvalitetsstandarden är uppnådd, delvis uppnådd eller inte uppnådd. Motivera er bedömning, och lyft fram styrkor och svagheter i forskningen/forskningsmiljön för respektive aspekt. Ge förslag på hur kvaliteten kan förbättras.

1. Publikationer

Utvärderingsenheten har en dokumenterad publiceringsstrategi där forskningsresultat publiceras med peer review. Forskningen kan även ha presenterats som fullständiga publikationer (mer omfattande extended abstracts) på nationella och internationella konferenser med peer review. Oavsett forum ska publiceringen kännetecknas av hög citeringsgrad.

Bedömargruppens analys:

Bedömargruppen noterar att frågor om publiceringsstrategi bevakas aktivt i forskningsmiljöerna, i forskarutbildningen och med stöd i bibliotekets resurser. De flesta avhandlingar är artikelbaserade och detta ger ett naturligt sammanhang för doktorander att skolas in i överväganden kring publicering. Forskning som bedrivs inom KAM AIL är tvär- och mångvetenskaplig. Detta rymmer både möjligheter och utmaningar i val av internationella tidskrifter, konferenser och bokserier. Det framgår av underlagen att den vetenskapliga publiceringen sker både i AIL orienterade tidskrifter (Journal of Workplace Learning, Learning Organization m.fl.), av vilka det inte finns alltför många, och i mainstream tidskrifter inom respektive discipliner där forskarna är förankrade (informatik, företagsekonomi, organisationsforskning, pedagogik, hälso- och vårdvetenskap m.fl.). Utfallet i publicerade vetenskapligt granskade artiklar fluktuerar av naturliga skäl något genom åren. Under de två år som KAM AIL varit aktiv, har 60 vetenskapligt granskade artiklar publicerats per år inom miljön, och därtill har ytterligare forskning publicerats vid institutionerna med utgångspunkt i forskning som ligger utanför AIL. I tillägg publiceras även bokkapitel, böcker och annat. De tre institutionerna har något olika publiceringsvolymen men med en genomgående hög forskningsaktivitet.

Styrkor:

Bedömargruppen uppfattar en hög grad av medvetenhet i frågor som rör publicering och att också yngre forskare och doktorander blir förtrogna med hur man ska tänka kring offentliggörande av arbeten. Den samlade publiceringen ter sig också god utifrån de resurser HV förfogar över, och några miljöer kan dessutom visa på en tydligt stigande publicering under de senaste åren.

Svagheter:

Inom KAM AILs områden finns det få etablerade kanaler för att publicera forskning på nordisk basis, trots att intresset för yrkesutbildning, vidareutbildning, livslångt lärande och relaterade frågor är högt i Norden. Detta är ett randvillkor som är svårt att påverka, men mycket av forskningen inom KAM AIL och institutionerna har karaktär av praxisnära studier som har intresse för en bred läsekrets och att publicera forskning också på nordiska språk och bidra till debatt och pedagogisk utveckling är viktigt.

Självvärderingen indikerar att en formaliserad styrning av publiceringsarbetet saknas och behov av ökad publicering i högt rankade tidskrifter med hög impact uttrycks. Underlagen visar inte tydligt att en samlad publiceringsstrategi föreligger, och citeringsmått kopplas inte systematiskt till tidskrifters rankning. Vidare är det oklart hur publiceringarnas kvalitet följs upp ur ett bibliometriskt

perspektiv. Sammantaget utgör detta en svaghet i relation till kravet att publiceringen ska kännetecknas av hög citeringsgrad och en målstyrd kvalitativ utveckling.

Vidare så är den uppföljning och självvärdering som görs av publikationerna rent kvantitativ. Det tycks saknas inslag av kvalitativa värderingar av publikationer, inom vilka områden eller inriktningar publiceringsgraden är hög eller vilka styrkeområden som kan identifieras utifrån forskningens utfall.

Omdöme:

Samttaget framgår av såväl skriftlig dokumentation som intervjuer att publicering och publiceringsstrategier är viktiga frågor för såväl forskare som ledning vid HV. Det finns också en tydlig strävan att hitta relevanta fora av god kvalitet för publicering och att öka forskningsgruppernas internationella publicering och synlighet.

Rekommendationer:

1. Frågor kring publicering bör även fortsättningsvis bevakas noga både inom AIL och för respektive institutions övriga forskning. Genom forskningens inriktning inom KAM AIL på praktisknära analyser av samspelet mellan lärande och arbete (i vid mening) finns ett behov av att också publicera sig på svenska. Många uppdragsgivare har av fullt förståeliga skäl intresse av återföring av resultaten av samarbetsprojekt som talar direkt till verksamheten och till de utbildningar som är aktuella. Detta slags kommunikation av forskningsresultat är central för HVs profil, och det bör övervägas hur sådan forskning ska offentliggöras och hur den ska beaktas i meriteringshänseende och vid resursfördelning för enskilda forskare och forskargrupper.
2. Bedömargruppen har fått redovisningar av hur HVs forskning citeras genom analyser som bygger på Web of Science och Scopus data. Det är något svårt att ur dessa data på aggregerad nivå dra slutsatser om hur KAM AILs och institutionernas övriga forskning används i litteraturen. Även om citeringsanalyser har sina brister, är det intressant att bevaka vad som händer inom AIL området, som är tämligen jungfruligt och där dessutom HV har en bredare definition än den som vanligtvis används inom fältet (som vanligtvis har fokus på praktik och studier inom högskoleförlagda studier). Kanske också andra och bredare databaser kan utnyttjas i detta sammanhang, eftersom det handlar om att få en överblick över ett ungt fält.
3. KAM AIL har lanserat en tidskrift för fältet, CIWIL. Detta är ett intressant initiativ och det blir spännande att följa uppslutningen kring tidskriften och dess förmåga att attrahera manus internationellt. Den senare aspekten är helt

central för att lyckas med en tidskrift och särskilt om man siktar på att något av de stora vetenskapliga förlagen med resurser och upparbetade rutiner för att hantera och sprida tidskrifter ska bli intresserade av samarbete.

4. Det finns mycket intressant empiri som har samlats in under de senaste åren på HV som fortfarande kan vara forskningsrelevant. Det vore intressant att se HV nyttja den mer och skriva artiklar med genomslagskraft. Det är viktigt att framöver följa upp hur interna resursfördelningssystemet och meriteringsmöjligheter påverkar förutsättningar för forskningens inriktning och kvalitet, snarare än enbart dess kvantitet.

2. Finansiering

Utvärderingsenheten har en dokumenterad finansieringsstrategi, det vill säga en långsiktig plan för extern finansiering. Det finns ett system för intern kvalitetsgranskning av ansökningar innan de skickas till externa finansiärer, och beviljandegraden är god.

Bedömargruppens analys:

Som framgår av underlagen är forskningsmiljöerna aktiva i sina försök att rekrytera externa resurser. Ett stort antal ansökningar lämnas in till en bred krets av finansiärer. Det finns utvecklade procedurer för intern kvalitetsgranskning av ansökningar som förefaller tillfredsställande.

Styrkor:

HVs forskare synes ha en god orientering om samarbetspartners för finansiering av forskning. Redovisningen ger vid handen att ansökningar också riktas till aktörer utanför de klassiska, i många fall statliga, finansiärerna (VR, RJ, VINNOVA, FORTE m.fl.), som i de flesta fall har en låg utdelningsprocent. HV redovisar ansökningar till olika privata stiftelser, regioner, kommuner och kommunförbund, försäkringsbolag och andra organisationer. Denna strategi har också lett till en god utdelningsnivå. Det är rimligt att anta att AIL forskningen och dess fokus på lärande i arbete underlättar samarbetet med en bred krets av finansiärer. Flera grupper betonar också den centrala och konstruktiva roll som *Grants and Information Office* spelar i detta arbete.

Svagheter:

Redovisningen av det stora antalet samverkansprojekt med olika kunskapsobjekt är imponerande, men alstrar också en viss oro för fragmentering och för

bevakningen av den akademiska substansen i alla dessa samarbeten. Det är viktigt att samarbeten också genererar vetenskaplig avkastning och bygger forskningskompetens för HV som helhet.

Det framgår att det saknas en tydlig redovisning av hur institutioner strategiskt prioriterar mellan olika ansökningstyper, projekt och finansiärer. Detta innebär en risk att forskningsmedel i första hand attraheras på individuell basis snarare än inom ramen för en samordnad strategi som stödjer den långsiktiga utvecklingen av forskningsmiljöerna.

Omdöme:

Sammantaget bedrivs ett aktivt och målinriktat arbete med syfte att säkra och öka graden av extern finansiering. Inom AIL har man varit framgångsrik och har idag externa medel som sannolikt varit mycket viktiga för miljöns utveckling och framgång. Ambitionen att hitta finansiärer och samarbetspartners som är villiga att fortsatt bidra till forskningen är en styrka för HV.

Rekommendationer:

Det finns en vilja att söka stora forskningsanslag (EU exempelvis) i större utsträckning. Med den omfattande erfarenhet som HV har av att bedriva externfinansierade projekt och nätverk, skulle detta utgöra ett naturligt nästa steg.

En möjlig väg framåt för att öka beviljandegraden av externa ansökningar kan vara att tydliggöra och dokumentera en strategi för prioritering mellan olika typer av ansökningar, projekt och finansiärer. En sådan samordnad strategi kan bidra till att forskningsmedel i högre grad stödjer den långsiktiga utvecklingen av forskningsmiljöerna och stärker deras kvalitet och hållbarhet.

3. Personal

Utvärderingsenheten har en kritisk massa av disputerade forskare och doktorander och en hög andel seniora forskare (docenter och professorer) mätt i heltidsekvivalenter. Det finns tillräckligt med senior kompetens för att bedriva egen forskning och handleda doktorander. Det finns en plan för kompetensförsörjning, som följs upp och används. Forskargrupperna präglas av mångfald och jämn könsfördelning.

Bedömargruppens analys:

Verksamheten har under de senaste åren präglats av omorganisation och personalnedskärningar. Det finns i dagsläget ca 60 disputerade forskare inom

organisationen, varav majoriteten ägnar sig åt AIL forskning som huvudspår. Den samlade kompetensen är mångvetenskaplig och hög med ett femtontal professorer (och därtill ett antal gästprofessorer på deltid med specialistkompetens). Till detta kommer disputerade forskare i olika stadier av sin karriär (docenter, lektorer, postdocs) och mellan 45 och 50 doktorander. Sammantaget representerar detta en ansevärd resurs för forskning och forskarutbildning. Ambitionen med att utveckla ett system med mentorskap och karriärstöd (inklusive kurser inom forskarutbildning om karriärplanering) vittnar om att den forskande personalens behov tas i beaktande.

Doktoranderna är anställda vid respektive institution, och samarbeten med andra lärosäten i forskarutbildning förekommer regelbundet. En sammanställning av hela doktorandkollektivet visar att KAM AIL för närvarande har 48 doktorander inskrivna, varav 44 uppvisar aktivitet. Hälften av dessa utgörs av tredjepartsdoktorander. Vid de tre institutionerna finns ytterligare forskarstuderande och även där finns tredjepartsdoktorander. Vid Institutionen för individ och samhälle finns för närvarande 10 doktorander. Vid Institutionen för Hälsovetenskap finns 14 doktorander knutna till de tre framväxande forskningsgrupperna. Institutionen för Ekonomi och IT har en stor doktorandgrupp, omkring 25 personer, vilket bidrar till en kritisk massa och en vital seminariekultur. Utöver detta finns doktorander som bedriver sin forskarutbildning vid andra lärosäten. Denna redovisning dokumenterar den betydande omfattning som forskarutbildningsuppdraget har. Doktoranderna är anställda vid respektive institution, men forskarutbildningen är samordnad inom KAM AIL, där även ansvaret för ämnesrådet ligger. Doktorander antas efter granskning i ämnesråd, där avhandlingsämnet ska vara tydligt definierat och profilerat mot AIL. Bedömargruppen finner samtidigt att enskilda projekt ofta har en stark ämnesmässig förankring. Bedömargruppen noterar vidare att doktoranderna utgör en viktig del av forskningsmiljöerna vid Högskolan Väst, men att förutsättningarna för deras dagliga arbete varierar beroende på anställningsform. Tredjepartsdoktorander deltar i forskarutbildningen på deltid och har ofta en arbetsplats hos en extern arbetsgivare, vilket synes leda till att deras närvaro vid högskolan i många fall blir begränsad. Detta påverkar deras möjligheter att utveckla en tydlig doktorandidentitet och att fullt ut ta del av forskningsmiljöns seminarier, informella samtal och kollegiala stödstrukturer. Även helfinansierade doktorander påpekar att det finns förbättringspotential i nuvarande förhållanden. Genom den pågående ombyggnationen som drabbat delar av verksamheten tycks en stor andel av doktoranderna arbeta hemma, då det saknats fasta arbetsplatser av god kvalitet. På sikt försvårar detta integrationen i forskningsmiljöerna och minskar känslan av tillhörighet till forskningsmiljön, särskilt för nyantagna. Detta

problem förefaller dock övergående genom att ombyggnaden nu är avslutad. Det finns en uttalad önskan om samarbetsytor och gemensamma utrymmen bland doktorander, unga forskare och övrig personal.

Samtliga institutioner dokumenterar en hög kompetensnivå och stark forskningsaktivitet, men framhåller samtidigt behov av långsiktig kompetensförsörjning. Vid Institutionen för Hälsovetenskap finns tre framväxande forskningsgrupper (NormAIL, LIV och HeCER) och en stor grupp doktorander. Vid Institutionen för Ekonomi och IT pågår ett aktivt arbete med att utveckla forsknings- och utbildningskluster för att samla forskningen, skapa infrastruktur och främja engagemang. Institutionen för Individ och Samhälle har efter avvecklingen av den tidigare forskningsmiljön BUV tappat viss forskningsaktivitet men arbetar målmedvetet med att bygga en ny forskningskultur och stärka infrastrukturen. Man har också för närvarande en doktorandgrupp med 10 studerande. Vid intervjuerna uttryckte doktoranderna som grupp ett behov av mer strukturerat mentorskap, där erfarna doktorander kan fungera som mentorer för nya doktorander. Ett sådant system, kombinerad med större närvaro i miljön, skulle stärka sociala och akademiska nätverk och bidra till en mer sammanhållen doktorandmiljö.

Bedömargruppen noterar att det finns skillnader i hur handledning och forskningstid organiseras mellan institutionerna. Det framkommer även att graden av forskningstid som möjliggörs inom tjänsten varierar mellan områden och institutioner. Vid intervjuerna framkom också att det ibland finns svårigheter för doktoranderna att få handledning i den utsträckning man efterfrågar, vilket kan påverka doktorandernas progression i avhandlingsarbetet. Vidare noteras att det inte tycks finnas någon uttalad övre gräns för hur mycket forskningstid som kan ingå i tjänsten. Detta kan vara till fördel för forskningsaktiva samtidigt som det riskerar att leda till ojämn fördelning av undervisningsbördan inom institutionen.

Bedömargruppen noterar även att det är svårt att överblicka hur den forskande personalen är organiserad i mindre grupperingar, och att det saknas ett gemensamt språkbruk mellan institutionerna för detta, vilket kan skapa en splittrad bild utåt av högskolans forskning, även om forskarna själva säkert är väl förtrogna med organisationen.

Styrkor:

De kompetenser och resurser som beskrivs visar på en kritisk massa av forskare inom olika discipliner som ger en god grund för att bedriva forskning inom AIL på en internationell nivå. Det finns också goda förutsättningar för forskning inom några andra områden som bedöms viktiga av institutionerna.

Doktoranderna uttrycker ett starkt engagemang för sin forskning och för att aktivt bidra till forskningsmiljöerna när de ges möjlighet.

Svagheter:

Det är väsentligt för framtiden att den plattform som nu etablerats för forskning inom ALL och en del andra områden inte fragmenteras genom engagemang i alltför många och disparata forskningsområden. Det förefaller också som om de ledande forskarna i några miljöer närmar sig pension och rekryteringsfrågorna behöver ägnas särskild uppmärksamhet. Det är inte helt enkelt att rekrytera forskningsledande personal med lämplig kompetens. Bland de yngre forskarna och doktoranderna finns en känsla av att uppslutningen kring ALL-inriktningen varierar mellan institutioner och forskningsgrupper. Det upplevs vidare att tredje partsdoktorander har en svagare koppling till forskningsmiljön och begränsade möjligheter till deltagande och informellt lärande. Brist på dedikerade arbetsplatser för alla doktorander kan försvåra utvecklingen av en stabil doktorandidentitet och en känsla av hemhörighet. Skillnader i förutsättningar mellan olika kategorier av doktorander riskerar att skapa ojämlikhet i forskarutbildningens kvalitet. Bedömargruppen konstaterar att upplevd bristande tillgång till handledning riskerar att fördröja doktorandernas progression och påverka kvaliteten i forskarutbildningen negativt. Bilden av genomströmningen i forskarutbildningen och huruvida doktoranderna blir klara i tid är något oklar. Bland doktoranderna uttrycks att man har intryck av att en betydande andel av de doktorander som nu är i systemet blir försenade. Detta intryck delas inte av handledar/-forskarkollegiet. Det är väsentligt att genomströmningen (med hänsyn tagen till olika former av studieuppehåll och aktivitetsnivå) dokumenteras konsekvent i ISP, och att den sammanställs och kommuniceras på ett entydigt sätt. Att i något gemensamt sammanhang årligen ge en överblick över doktorandernas progression kan vara ett sätt att göra forskarutbildningen transparent för kollegiet, doktorander och administrativ personal. Sådan information kan på ett relativt enkelt sätt hämtas genom sammanställning av information från ISP.

Omdöme:

Den sammantagna kompetensen utgörs av en relativt stor kritisk massa av juniora och mer seniora forskare inom olika discipliner. Samtidigt finns utmaningar med att attrahera och säkra viktig kompetens. Underlagen och presentationen vid platsbesöket vittnar om god medvetenhet om frågor som rör personal, dess sammansättning och kompetens. Frågor som måste beaktas i sammanhanget är också kön och mångfald i forskargruppernas sammansättning. Underlagen vittnar om att sådana frågor beaktas.

Rekommendationer:

Bedömagruppen menar att HVs profil mot AIL och kommande nyrekryteringar föranleder behov av noggrannhet vid rekrytering av forskare och lärare. Att skola in forskare och lärare i AIL profilen när de väl är anställda kommer att skapa tröghet i utvecklingen av forskningen. Det är därför viktigt att utlysningar görs så att AIL profilen och dess implikationer för forskning och undervisning tydliggörs för sökande. AIL profilen bör artikuleras i relation till såväl tidigare forskningserfarenhet som kommande arbetsuppgifter. Hög disciplinär kompetens plus en dokumenterad produktion som ligger nära AIL forskningens praktiska kärna (metodiskt, teoretiskt) bör därför prioriteras bland bedömningsgrunderna i utlysningar. För att klara handledningsuppdraget för den växande gruppen av doktorander rekommenderar gruppen även att samverkan inom nationella forskarskolor utvecklas ytterligare och att systemet med att adjungera handledare från andra högskolor/universitet bibehålls. Gruppen konstaterar också, att trots de olika former av karriärstöd som redovisas i underlagen, efterlyser doktorander och yngre forskare behov av ytterligare sådana inslag både i samspel med handledare/lärare men också i gemensamma aktiviteter.

Bedömagruppen rekommenderar att högskolan säkerställer att samtliga doktorander, inklusive industridoktorander och deltidsdoktorander, har tillgång till fysiska arbetsplatser på campus och ges möjlighet att regelbundet delta i seminarier och andra forskningsaktiviteter. Vidare bör ett strukturerat mentorsprogram utvecklas där mer erfarna doktorander under en introducerande fas kan fungera som mentorer för nya doktorander för att stärka deras integration i forskningsmiljöerna. Slutligen bör skillnader i förutsättningar mellan olika doktorandkategorier följas upp systematiskt, och åtgärder vidtas för att skapa en mer likvärdig och sammanhållen forskarutbildningsmiljö. Bedömagruppen rekommenderar att högskolan säkerställer att doktorander erbjuds regelbunden och tillräcklig handledningstid genom en tydligare struktur för handledarträffar och uppföljning. Därtill bör riktlinjer för fördelning av forskningstid utvecklas och kommuniceras för att skapa transparens och balans mellan forskning och undervisning. Frågor av detta slag kan också bevakas om doktorandkollektivet har en tydligare gemensam röst i beredande och beslutsfattande organ på högskolan.

Bedömagruppen påtalar också vikten av att säkra möjligheterna att ha doktorander inom huvudområdena för högskolans utbildningar, både för att säkra vetenskaplig kompetens och för att stärka forskningsanknytning av utbildningarna.

4. Kvalitetsgranskning och peer-review

Utvärderingsenheten har ett strukturerat och systematiskt arbetssätt för att granska kvalitet i forskningsinsatser genom peer review-förfarande. Det finns en aktiv akademisk seminariekultur med högt deltagande från forskare och doktorander inom och utom utvärderingsenheten, där forskningen kollegialt följs upp och forskare/doktorander får återkoppling på sina prestationer.

Bedömargruppens analys:

Självvärderingarna redovisar ett ambitiöst internt program för kvalitetsgranskning som avser både vetenskapliga texter och ansökningar. Det finns ett årshjul med olika inslag av egenarbete, feed-forward seminarier, internationellt nätverkande mm. Det finns också kluster samt miljöer inom institutionerna som i vissa fall granskar vetenskapliga texter och ansökningar. Den nya organiseringen av verksamheten verkar vara fördelaktig för inslag som arbete med peer-review och för att seminariekulturen ska kunna stärkas ytterligare.

Styrkor:

Det är uppenbart att högskolan tar kvalitetssäkring av vetenskapliga arbeten, ansökningar och andra texter på allvar. Kvalitetssäkringen inom forskarutbildningen är rigorös. Peer-review och seminariekultur byggs upp inom den nya organisationen, där det framkommer att forskare och doktorander anser att de kan röra sig fritt emellan olika forskningsgrupper, vilket bedöms vara en fördel.

Svagheter:

En möjlig svaghet kan vara att kvalitetsgranskning och peer-review främst tycks ske i mindre grupperingar, med undantag för doktorandernas arbeten där granskning sker inom forskarutbildningens ram med externa granskare. Samtidigt som detta skapar en trygg granskningsmiljö, kan det begränsa en mer kritisk granskning där personer som befinner sig en bit utanför den lilla kretsen skulle kunna tillföra värdefulla perspektiv.

Omdöme:

Det verkar vara samsyn om det nya sättet att organisera seminarier inom kluster, grupper och miljöer. Det är viktigt att låta dessa inslag gro och växa utan förändringar under den närmaste tiden, samtidigt som det är viktigt att utvecklingen följs och att forskare på olika karriärsteg känner sig hemma inom seminariekulturen.

Rekommendationer:

Doktoranderna påpekar att efter att kurserna i forskarutbildningen är genomförda, finns det inte längre lika omfattande peer-review aktiviteter och seminariemiljöer att tillgå. Det är avgörande att integrera doktoranderna mer i forskningsmiljöerna och de olika kluster eller forskningsgrupperingar som nu växer fram. En kontinuerlig årlig uppföljning av hur forskningsgrupperna fungerar i detta avseende är viktig. Det finns också ett behov av seminarier och workshops där erfarna forskare publikt granskar ansökningar och vetenskapliga arbeten, och detta gäller både för AIL forskningen och för den forskning som ligger utanför.

5. Koppling mellan forskning och utbildning

Det finns integration mellan forskning inom utvärderingsenheten och utbildning på grund-, avancerad och/eller forskarnivå. Forskningsresultat och innovationer integreras i undervisningen och studenterna ges goda möjligheter att delta i forskningsprojekt och handledas av erfarna forskare.

Bedömargruppens analys:

HV arbetar sedan länge systematiskt med att åstadkomma en tydlig koppling mellan utbildningsuppdraget och forskningen. I det akademiska landskapet och i vidare kretsar är det den arbetsintegrerade utbildningen (AIU) som är mest känd som HVs profil. AIL perspektivet är närvarande i utbildning genom flera professionsutbildningar och kursmoment. Många uppsatser/examensarbeten skrivs med inriktning mot arbetslivs- och samhällsfrågor. HV har också ett omfattande utbildningsuppdrag med inriktning AIL på masternivå vid en av institutionerna (Ekonomi och ITI), där såväl undervisning som examensarbeten sker i nära kontakt med AIL forskning. Därtill är det också viktigt att högskolan på förväntade sätt säkrar och utvecklar forskningsförankringen av övriga utbildningar vid institutionerna.

Styrkor:

Den systematiska samverkan mellan samhällsliv, utbildning och forskning är HVs profil och den bör fortsatt utgöra plattformen för utveckling av forskning och kvalitetsarbete. HV har arbetat systematiskt med att föra AIL hela vägen från grundutbildning till forskarutbildning.

Svagheter:

Även om AIL är relevant för institutionernas alla utbildningar, är den forskning som bedrivs inom miljön inte tillräcklig för att forskningsförankra samtliga utbildningar, vilket institutionerna behöver beakta och hantera.

Omdöme:

En styrka inom AIL är den tydliga koppling som skapats mellan forskning och utbildning. Samtidigt finns utmaningar för högskolan, i likhet med vad som gäller många lärosäten, med att säkra den vetenskapliga kompetens och bredd som behövs för en stark forskningsanknytning av institutionernas utbildningar.

Rekommendationer:

Högskolan bör fortsätta att vidareutveckla det breda perspektiv på lärande i arbetslivet som AIL innebär och sträva efter att sprida den i forskningsvärlden. HV har en unik positionering inom AIL, som har goda möjligheter att bli internationellt ledande, men för att nå dit bör den internationella publiceringsprofilen inriktas på att skapa en sådan arena. Relationen mellan AIL forskningen och lärosätets utbildningar bör ständigt vara i fokus.

6. Samverkan med det omgivande samhället:

Forskarna inom utvärderingsenheten har samverkar med det omgivande samhället, till exempel företag, myndigheter och organisationer för ömsesidigt kunskapsutbyte och kunskapsproduktion. Samverkan med externa parter bidrar till högre kvalitet i forskningen och till förnyelse och utveckling av forskningen.

Bedömargruppens analys:

HVs profil inom samverkansuppdraget har sedan länge varit en del av forskning och undervisning. Underlagen redovisar samverkan med en mängd olika samhällsaktörer (myndigheter, företag inom många olika branscher och av olika storlek, nationella och lokala organisationer).

Styrkor:

Denna del av HVs profil kan utvecklas vidare till gagn för både forskning och undervisning. Bedömargruppen menar att dokumentationen visar att HV här har ett upparbetat kapital genom den rad av samarbeten som äger rum. Det är också uppenbart att HV genom insatser av detta slag under lång tid skapat en god förståelse av legitimiteten i båda samverkanspartners – akademins och den externa organisationens – behov av att utveckla kunskaper genom de projekt som drivs. Detta betonas i såväl underlag som i diskussionerna med företrädarna

för verksamheten. Det stora antalet tredjepartsdoktorander visar också att det finns intresse för akademiskt samarbete med HV från organisationer, myndigheter, kommuner och företag.

Svagheter:

Det starka fokuset på samverkan innebär att akademiska värden som teori, analys och fördjupning måste bevakas. Det innebär också att det är viktigt att doktorander med extern finansiering är aktiva i miljön och bidrar till det vetenskapliga samtalet och till bredden i studieobjekt inom forskning och publicering.

Omdöme:

Inom forskningsmiljön, särskilt inom AIL, finns en stark samverkan såväl regionalt som nationellt och internationellt vilket är en styrka för högskolan och som bland annat bidragit till ett relativt stort antal tredjepartsdoktorander. Samverkansuppdraget är och bör fortsatt vara en central plattform för utvecklingen av intresset för samspelet mellan lärande och arbete.

Rekommendationer:

Som vi påpekat ovan, bör tredjepartsdoktorandernas aktiva medverkan i den vardagliga verksamheten på högskolan bevakas. Dessa doktorander utgör en viktig resurs och tillför impulser, men deras delaktighet i forskningsarbetets vardag måste stärkas. Formerna för hur detta ska ske måste övervägas.

7. Nyttiggörande/impact:

Utvärderingsenheten har en ambition att omvandla forskningsresultat till praktisk användning och samhällsnytta, på lång och kort sikt. Forskningsresultaten har genomslag och bidrar till att forma politik, industriella och näringslivsprocesser och samhällets utveckling.

Bedömargruppens analys:

Den omfattande samverkan med samhället som dokumenteras i underlagen utgör en god grund för att anta att nyttiggörandet av forskning fungerar väl. De forskningsprojekt som pågår om frågor som rör digistress och sustainable work practices, projektet med 10 kommuner om nya interprofessionella arbetssätt för att stödja barn i svårigheter, digitala stöd för samhällsorientering för nyanlända, ledarskap- och förändringsarbete inom industrin, lärarprofessionell

utveckling m.fl., är alla samverkansuppdrag med externa aktörer och representerar identifierade, praxisnära frågeställningar.

Styrkor:

Underlagen dokumenterar miljöernas förmåga att tillsammans med externa aktörer generera forskningsprojekt utifrån samhällsrelevanta och aktuella frågeställningar och problem.

Svagheter:

Ett observandum är att det är viktigt att bevaka att projekten har en akademisk substans som leder till publiceringar, teori- och metodutveckling, och att högskolan och dess forskare och forskargrupper också lär och stärker sin kompetens.

Omdöme:

Forskningsmiljön bygger på samhällsrelevant forskning av praktisk nytta för såväl utbildningar som arbetslivet. Det erkännande av vikten av nyttiggörande som präglar forskningen bör betonas i forskarutbildning. Det bör också påpekas att ett sådant intresse av att analysera samhällsrelevanta frågor inte står i konflikt med sedvanliga akademiska intressen för teori och metod. Endast om man lyckas förena dessa intressen, kan verksamheten förbli framgångsrik.

Rekommendationer:

Forskarutbildningen är en viktig arena för att artikulera implikationerna av den profil som AIL utgör för forskning och utbildning. Problem som genereras i samverkan med externa partners är en viktig del av miljön, men krav av detta slag bör inte ställas på all forskning som bedrivs.

8. Akademiskt samarbete:

Utvärderingsenheten har etablerat starka samarbeten och nätverk både nationellt och internationellt. Dess forskare deltar regelbundet i internationella projekt, konferenser och utbyten. Det finns en öppenhet för att integrera olika perspektiv och expertis från olika delar av världen.

Bedömargruppens analys:

Underlagen redovisar ett omfattande samarbete med nationella och internationella akademiska miljöer. KAM AIL har utvecklade samarbeten inom utbildning och forskning med organisationer för arbetsintegrerat lärande och bidrar aktivt till de återkommande WIL konferenserna, där HV utgör en av de ansvariga

noderna. KAM AIL ingår i WACE (*World Association for Cooperative Education*) som är ytterligare ett forum för samverkan. Geografiskt finns utvecklade samarbeten med universitet i Norden och övriga Europa, Nordamerika, Afrika och andra delar av världen. En central plattform för samarbete är också STARS EU, som är en europeisk universitetsallians på temat *Strategic Alliance for Regional Transition* och med en inriktning som stämmer väl in med HVs profil. Nationellt deltar HV, såväl KAM AIL som institutionerna, i varaktiga samarbeten med universitet och högskolor, och man deltar också i en rad forskarskolor finansierade av VR. Genom bibliografier och omvärldsanalyser av AIL-forskning bidrar man till att stärka det internationella perspektivet.

Styrkor:

Det är uppenbart att HV har en stark ställning i samarbeten som rör arbetsintegrerat lärande och teman som kopplar till AIL som samverkan och kunskapsöverföring lokalt och regionalt. Även inom forskarutbildning och forskarskolor deltar olika HV miljöer aktivt.

Svagheter:

Av underlagen från de olika miljöerna framgår att samarbeten med svenska lärosäten, och i viss mån med nordiska, resulterar i ett betydande antal gemensamma publikationer. Det är dock svårt att se i vilken grad samarbetena med de internationella partnerna hittills varit forskningsgenererande och resulterat i gemensam publicering. Det förefaller inte som detta slags publicering är särskilt omfattande i flera av miljöerna.

Omdöme:

Bedömargruppen ser en klar styrka i de nationella och internationella akademiska samarbeten som finns, både inom KAM AIL och inom de tre institutionerna. Det förefaller som om man varit framgångsrik i att identifiera intressanta samarbetspartners med liknande forskningsintressen.

Rekommendationer:

För en forsknings- och utbildningsmässigt profilerad högskola som HV är det viktigt att odla akademisk samverkan med miljöer med motsvarande ambitioner. Den nationella och nordiska förankringen förefaller mycket god och det är relativt lätt att överblicka lämpliga samarbetspartners. Det internationella kontaktnätet, särskilt inom ramen för organiserade samarbeten, är väl beskrivet, och det är naturligtvis viktigt att denna dimension hålls levande för forskning, forskarutbildning och övrig utbildning. En rekommendation är att högskolan arbetar för att stärka den internationella forskningssamverkan och publiceringen, så att forskningssamarbete i större utsträckning mynnar ut i gemensam publicering.

och projektsamverkan med internationella samarbetspartners. Den nystartade tidskriften kan spela en roll i detta sammanhang.

9. Infrastruktur och stöd:

Utvärderingsenheten har tillgång till moderna forskningsfaciliteter, utrustning och teknik som behövs för att bedriva state-of-the-art-forskning. Det kan inkludera laboratorier, databaser, bibliotek med mera för att stödja forskningsprojekt. Högskolans bibliotek och förvaltning ger ändamålsenligt stöd till forskare för att bedriva forskningsverksamhet av hög kvalitet. Det kan gälla HR-stöd, ekonomi, kommunikation, stöd i etikfrågor, informationshantering med mera.

Bedömargruppens analys:

Redovisningen av verksamheten ger en bild av en god infrastruktur med moderna faciliteter i fråga om teknik och lokaler. Samarbetsprojekt leder i vissa fall också till att man kan utnyttja resurser som partners förfogar över. Bibliotek står för god forskarservice. I flera sammanhang i underlag och intervjuer nämns också det goda stöd som GIO (*Grants and Innovation Office*) ger i ansökningsprocessens tekniska delar men också genom att ge råd om var intressanta forskningsfinansiärer och samarbetspartners kan finnas för specifika projekt.

Styrkor:

Gott stöd av ledning och lokala resurser för att skriva forskningsansökningar.

Svagheter:

För närvarande pågår en ombyggnad av en del av lokalerna vid HV. Några medarbetare menar att den förtätning som blir följd under ombyggnadsperioden har medfört viss trängsel i tjänsterum och andra lokaler. Detta kan också möjligtvis bidra till att medarbetare väljer att arbeta hemma, vilket kan försvåra integrationen av nyanställda och nyantagna doktorander. Detta problem synes dock nu vara överståndet.

Omdöme:

Infrastruktur och stöd fungerar väl.

Rekommendationer:

En rekommendation är att söka större forsknings- och nätverksanslag, eftersom HV har de resurser som krävs för att driva stora forskningsprojekt på plats. En ytterligare rekommendation är att fundera över vilka förväntningar som finns

på närvaro i den fysiska miljön av forskare, doktorander och övriga anställda och hur dessa förväntningar kommuniceras. Många betonar att arbetsrum (som kan delas), gemensamma ytor och god närvaro är viktiga för hemhörighet, arbetsgemenskap och för forskningens utveckling.

10. Forskningsförnyelse och utveckling

Utvärderingsenheten visar kontinuerligt upp en tydlig strävan efter förnyelse och utveckling och har god förmåga att identifiera nya områden för forskning inom miljön och tillsammans med andra miljöer.

Bedömargruppens analys:

Det arbete som bedrivits med att utveckla AIL konceptet och att identifiera vad detta implicerar för forskning och forskarutbildning representerar viktig förnyelse och ett tydligt steg framåt. Som nämnts ovan bidrar detta arbete till att andra forskningsbehov kan synliggöras. KAM AILs arbete med att utveckla en gemensam förståelse för vad AIL innebär har lett till ökad tydlighet och samarbete mellan institutionerna.

Styrkor:

Verksamheten visar en god förmåga att generera forskningsprojekt och finansiering för dessa, både från nationella aktörer och från lokala samarbetspartners. Det är imponerande att se antalet forskningsanslag från olika håll som inkommer till institutionerna och som ingår som delar av KAM AIL.

Svagheter:

Vid högskolan har forskningen genomgått en stor omorganisation och fokus inom AIL har varit att skapa en samsyn och enighet kring forskningsprofilen. Framöver behöver också fokus riktas mot utveckling och förnyelse, både av forskningsmiljön och av forskning utanför området.

En svaghet som kan identifieras är också en osäkerhet vad den nya fördelningsmodellen för interna forskningsmedel kommer att innebära för miljön på både lång och kort sikt, vilket är viktigt att följa upp och utvärdera i den omställningsprocess som pågår.

Omdöme:

Högskolan visar en god förmåga att reflektera kring sina forskningsuppdrag och att arbeta med förnyelse.

Rekommendationer:

Det vore en fördel om det nya interna resursfördelningssystemet skulle uppmuntra till samarbete över institutionsgränserna. Det är uppenbart att vissa institutioner/forskningsgrupper är mer framgångsrika i att attrahera externa anslag. Om det finns möjligheter att använda det interna resursfördelningssystemet för sådana syften, skulle ett gränsöverskridande lärande bli möjligt. Detta gäller såväl inom KAM AIL som mellan KAM AIL och institutionernas övriga forskningsverksamhet.

11. Forskningens frihet:

Utvärderingsenheten värnar om och främjar forskningens frihet och autonomi för dess forskare. Det finns policyer och mekanismer på plats för att skydda forskare från politisk eller kommersiell påverkan. Detta skapar en atmosfär av kreativitet och utforskning där forskare uppmuntras att driva fram innovativa idéer och undersöka nya områden utan rädsla för repressalier eller påtryckningar.

Bedömargruppens analys:

Att fritt välja forskningsproblem är ett etablerat akademiskt ideal värt att beakta. Friheten är givetvis dock alltid relativ och bestäms av en rad olika förutsättningar. Frågan om forskningens frihet har blivit aktuell vid HV i diskussioner om vad som faller innanför respektive utanför AIL tematiken. Diskussionen inom HV förefaller här nått en mognad som redovisas i underlagen och som flertalet intervjuade också gav uttryck för. Det finns vid institutionerna forskningsintressen som inte faller inom AIL konceptet och forskare som inte identifierar sig med detta. Det är därför viktigt att dessa behov respekteras och att forskare som menar sig höra hemma i andra gemenskaper kan bedriva sin verksamhet och få uppskattning.

Det är formellt sett frivilligt för forskare att vara en del av AIL, men profileringen skapar ett förväntat behov av anknytning för att underlätta rekrytering, finansiering och meritering. Bedömargruppen noterar att detta ger upphov till en dynamik mellan forskningens frihet och lärosätets profilering, där forskare i vissa fall bedöms både utifrån vetenskaplig kompetens och meriter samt i vilken utsträckning deras forskning anses relevant för AIL.

Styrkor:

Konstaterandet är att AIL konceptet utgör ett styrkeområde och en spets för HV, men därtill finns andra centrala forskningsintressen knutna till disciplinära och professionella områden som behöver synliggöras. Av intervjuerna framgår att forskare anser att de själva kan utforma egna forskningsintressen samt välja publiceringsstrategier.

Svagheter:

Eftersom forskarna i betydande utsträckning utformar sina egna publiceringsstrategier, kan det vara svårt att få överblick över vilka tidskrifter, konferenser samt publiceringsställen som är centrala för miljön.

Tidigare tycks en allt för stor tilltro funnits till att AIL som forskningsområde tillgodosett de forskningsbehov som är centrala för institutionernas utbildningar. Detta har varit en position som utgjort en begränsning och som högskolan nu valt att lämna.

Omdöme:

Forskningen inom AIL och vid institutionerna visar idag en medvetenhet både om den samlade forskningsmiljöns styrka och om behovet av att värna såväl forskningens frihet som utveckling. Detta tycks bidra till att stärka en kreativ och framåtsträvande miljö som är viktig för forskningens frihet och för att uppmuntra innovation och forskning inom nya områden.

Rekommendationer:

Det är viktigt att fortsätta stärka AIL och samtidigt vara medveten om att viss forskning kan få falla utanför AIL. En sådan medvetenhet gör det möjligt för olika forskare att känna sig hemma på HV. Att hantera denna balans kräver finger-toppskänsla och är ett viktigt uppdrag för ledningen.

12. Kompetensutveckling och karriärstöd

Inom utvärderingsenheten finns stöd och mentorprogram för doktorander, ny-disputerade och nyrekryterade forskare. Detta inkluderar handledning, utbildning och möjligheter till professionell utveckling. Utvärderingsenheten arbetar aktivt för att säkerställa förutsättningar för kompetensutveckling. Det finns ett väl fungerande karriärstöd för forskare i alla karriärstadiet, oberoende av anställningsform.

Bedömargruppens analys:

Styrkor:

Det finns en rad mekanismer för karriärstöd för hela personalen och mentorsstöd för unga forskare och doktorander.

Svagheter:

Doktorander och unga forskare upplever att det finns handledare som inte bedriver AIL forskning och att detta kan skapa en viss osäkerhet för dem som har sådan inriktning.

Omdöme:

Kompetensutveckling och karriärstöd bevakas väl inom forskningen, men det finns alltid behov att utveckla formerna för detta, särskilt när man har ett forskarutbildningsämne som är tämligen unikt.

Rekommendationer:

Doktorander inom forskarutbildningen i AIL måste känna att deras handledare har ett starkt intresse av att utveckla forskningsområdet, även om handledarna själva inte anser sig bedriva sådan forskning. I det konkreta handledningsarbetet är det likaså viktigt att doktorander har god tillgång till sina handledare genom regelbundna möten under hela utbildningen.

En viktig detalj är också att ha en öppen diskussion om forskarutbildningsämnet arbetsintegrerat lärande kan specificeras på utbildningsbevisen, exempelvis i form av arbetsintegrerat lärande med inriktning mot informatik eller något annat etablerat examensämne. Bedömargruppen har ingen anledning att ta ställning i denna fråga, men det är viktigt att ledningen beaktar att frågorna ställs av doktorander och övriga forskare.

13. Jämställdhet och likabehandling

I utvärderingsenheten främjas jämställdhet och likabehandling genom åtgärder för att säkerställa en balanserad representation av kön och etnicitet bland dess forskare och ledare. Det finns aktiva insatser för att bekämpa diskriminering och främja jämställdhet, inkludering och mångfald. En trygg och respektfull arbetsmiljö skapas där alla känner sig välkomna och uppskattade för sina bidrag.

Bedömargruppens analys:

Bedömargruppen har fått en omfattande rapport som på ett detaljerat sätt redovisar arbetet med jämställdhet och likabehandling. Underlagen för denna

utvärdering utvecklar också argumenten för vikten av jämställdhet och lika villkor för olika grupper i forskning och akademiska sammanhang. Bedömargruppen noterade i detta sammanhang att de doktorander, postdocs, lektorer och docenter som deltog under intervjuerna samtliga var kvinnor, vilket måhända kan ses som ett indicium på att jämställdhetsfrågor alltså måste bevakas.

Styrkor:

En hög medvetenhet om vikten av jämställdhet och likabehandling för en väl fungerande arbetsmiljö finns i det dagliga arbetet.

Svagheter:

I likhet med vad som gäller för andra akademiska miljöer, är det uppenbart att könsbalansen vid HV följer traditionella mönster. Det är svårt att på kort sikt göra något åt detta förhållande, men det är viktigt att frågan hålls aktuell. Frågan om vem som ansvarar för så kallat akademiskt hushållsarbete diskuterades vid intervjuerna och en fortsatt bevakning av dessa förhållanden är viktig.

Omdöme:

Frågor om jämställdhet och likabehandling är centrala för alla högskolor och bevakas ingående vid HV.

Rekommendationer:

Fortsatt medvetenhet om att det akademiska hushållsarbetet lätt kan bli skevt fördelat mellan könen är bra för organisationen.

14. Hållbarhet

Utvärderingsenheten integrerar principer för hållbarhet i alla sina verksamheter. Det finns en medvetenhet om de miljömässiga, sociala och ekonomiska konsekvenserna av forskningen och strävan efter att minimera negativa effekter. Forskningen beaktar hållbarhetsfrågor.

Bedömargruppens analys:

Som framgår av underlagen utgör hållbarhetsfrågor i vid mening en central angelägenhet för forskning och övriga verksamheter vid HV. AIL forskning har dessutom i många fall en direkt relevans för hållbarhet genom de teman man beforskar.

Styrkor:

Organisationen präglas av ett intresse för hållbarhetsfrågor.

Svagheter:

Bedömagruppen finner för inga sådana i den nuvarande organisationen.

Omdöme:

Hållbarhet i dess olika innebörder är centralt för högskolan.

Rekommendationer:

Hållbarhetsarbetet både i social och materiell mening måste upprätthållas i det framtida arbetet.

15. Ledning

Vid utvärderingsenheten finns förutsättningar för god forskningskvalitet genom koncentration av forskningstid och förutsägbarhet i tjänsteplaneringen.

Bedömagruppens analys:

Ledningens förhållningssätt har varit centralt för den omorganisation av forskningen som ägt rum med AIL som profil och spets, men inte som obligatorisk plattform för all forskning. Detta har mottagits väl. Det anses dessutom viktigt att den som är ansvarig för forskarutbildningen lyssnar på doktorandernas behov och detta har fungerat väl på sistone. Forskningsprefekterna nämns som en viktig del av organisationen och deras tillkomst verkar ha haft en god inverkan på forskningsmiljön vid institutionerna. Det är positivt att forskningsprefekterna som arbetar i linjen har hög akademisk kompetens, gärna på professorsnivå, och är aktiva i sin forskargärning och kan utgöra förebilder. För att rollen ska ha reellt mandat och trovärdighet i kollegiala sammanhang är det viktigt att den som innehar uppdraget har hög vetenskaplig kompetens, tillräcklig akademisk senioritet och relevanta personliga kvalifikationer för att driva forskningsfrågor. Detta stärker både ledarskapet och möjligheten att påverka forskningsstrategiska beslut på sätt som är förankrade i den akademiska kulturen. Den forskningsledning som professorer utövar i forskningsgrupperna är givetvis både i formell och informell mening också en viktig del av den vetenskapliga ledningsstrukturen.

Styrkor:

Uppslutningen kring den nuvarande forskningsplattform som AIL utgör synes god och den utgör en bra bas för att diskutera tillägg och förnyelse.

Svagheter:

Det finns ett behov av en tjänsteplanering som bättre tillgodoser forskningens behov och förutsättningar. Bättre framförhållning i planeringen och inslag av längre perioder (ett par veckor upp till någon månad) där forskare kan ägna sig åt sina projekt efterfrågas.

Omdöme:

Många i ledande positioner är relativt nya i sina uppdrag, samtidigt som organisationen nyligen har genomgått omfattande förändringar. Det är nu avgörande att både organisationen och dess ledarskap ges tid och stöd att konsolideras och utvecklas. För att skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar forskningsutveckling, inom både AIL och övrig forskning, krävs ett ledarskap som främjar öppenhet, tydlighet och delaktighet. Transparens i akademiska sammanhang är en grundförutsättning för att bygga förtroende, stärka den vetenskapliga miljön och säkerställa forskning där kvalitet står i centrum.

Rekommendationer:

För att främja en god vetenskaplig miljö bör organisationen aktivt stödja konsolideringen av det akademiska ledarskapet efter de senaste förändringarna. Det är särskilt viktigt att säkerställa transparens i beslutsprocesser och kommunikation samt att skapa strukturer som möjliggör delaktighet och förankring i kollegiet. Ett öppet och tydligt ledarskap stärker förtroendet, främjar kvalitet i forskningen och skapar bättre förutsättningar för utveckling inom både AIL och övrig forskning.

Frågan om hur tjänsteplaneringen sker och hur arbetstiden disponeras för olika uppdrag är viktig för medarbetarna och bör vara en del av både medarbetarsamtal och tjänsteplaneringsaktiviteter. Transparensen i hur resursfördelningen fungerar i en konkret mening för forskargrupper och individer är likaså en viktig fråga att ägna uppmärksamhet som vi påpekat ovan.